

реалізацію у заходів, які спрямовані на розв'язання демографічних проблем, викоринення бідності, зменшення диференціації у прибутках населення, зміну структури споживання. Як видно, Україні для переходу до моделі сталого розвитку необхідно спершу розв'язати соціально-економічні та екологічні проблеми. Їхнє вирішення забезпечить стабілізацію екологічної ситуації, забезпечить становлення нової моделі господарювання, допоможе впровадити енерго- і ресурсозберігаючі технології та цілеспрямовані зміни структури економіки.

Література: 1. Україна. Сталий розвиток 2006 – Стратегія сталого розвитку України [Електронний ресурс]// Українська конфедерація журналістів. – Режим доступу: <http://www.who-is-who.ua/main/bookmaket/ust/6/61.html>; 2. Романюк В. П. Особливості переходу України до концепції сталого розвитку [Електронний ресурс]// – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vpu/Ekon/2008_6/39.pdf; 3. Закон України Про Концепцію переходу України до сталого розвитку [Електронний ресурс]// – Режим доступу: <http://mns.gov.ua/laws/laws/nuclear/92.htm>; 4. Проект Концепція переходу України до сталого розвитку [Електронний ресурс]// – Режим доступу: <http://psy.kpi.ua/images/articles/sdconception.pdf>; 5. Самойленко Ю. І. Екологічна безпека як пріоритет національної безпеки України [Електронний ресурс]// Українська екологічна асоціація Зелений світ. – Режим доступу: <http://www.zelenysvit.org.ua/?page=articles>

Шостак Р.С.,
*аспірант кафедри економічної теорії, національної та прикладної економіки
Класичного приватного університету,
м.Запоріжжя, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ МАТРИЧНОГО МЕТОДУ ДЛЯ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ УКРАЇНИ

Торгівельна діяльність як одна з найважливіших складова економіки України, від якої залежить якість життя людини, розвиток економіки та її конкурентоспроможність, сьогодні проходить динамічний трансформаційний етап посткризового розвитку.

Теоретичні та методичні аспекти розвитку торговельних мереж як найбільш ефективного шляху організації торгівлі відображено в наукових працях багатьох авторів, таких як В.Апопій, О.Бакунов, І.Бергер, В.Єгоров, І.Міщук, Т.Пікуш, В.Распопова, Л.Федулова, О.Чужкова та інші.

Серед існуючих методик оцінки розвитку торговельних мереж, варто виділити декілька підходів, які наочно ілюструють сучасний ступінь розробленості цієї проблеми. До традиційних підходів можна віднести оцінку розвитку на базі дослідження показників господарсько-фінансової діяльності, таких як: обсяг обороту, доходу, видатків, прибутку, матеріально-трудових та фінансових ресурсів, які широко викладені в науковій літературі. Питанню оцінки розвитку торговельних мереж приділяється увага в роботах і українських вчених (Лігоненко Л.О.), і російських фахівців (консалтингова компанії ВВРРГ), і білоруських експертів (урядова програма розвитку внутрішньої торгівлі Білорусії на 2001-2005 роки), і американських економістів (вчені Б. Берман та Дж. Еванс) [1,2, 4]. Всі запропоновані підходи надають додаткові можливості для оцінки розвитку торговельних мереж, але жоден з них не в змозі одночасно задовольнити потреби в отриманні інформації всіх зацікавлених груп: інвесторів, керівництва підприємства, кредиторів, партнерів, працівників, клієнтів, держави. Це обґрунтовує потребу в розробці універсального підходу для забезпечення всебічної оцінки.

Для вирішення цього питання передбачається матричного методу, що надасть можливість адекватно вимірювати, а отже і оцінювати, розвиток торговельних мереж. Основний зміст використання матричного методу для формування пріоритетів розвитку торговельних мереж полягає в тому, що розвиток, який характеризується якісними і кількісними змінами, може бути описаний показниками ефективності торговельних підприємств, які і покладені в основу цього методу. Водночас, розвиток є складним та багатограним процесом, тож його характеристика на високому якісному рівні вимагає дослідження широкого кола показників. Аналітичним інструментом у цьому випадку є матричне моделювання як основа вихідної інформації (на вході) та отримання інтегральних показників (на виході) [1].

Для підвищенням загальної ефективності темп росту ресурсів має бути меншим за темп росту витрат, а темп росту витрат – меншим за темп росту результатів. Наведене співвідношення

належним чином відображає причинно-наслідкові зв'язки, що існують між показниками, які характеризують функціонування торговельних мереж, та дозволяє відслідковувати дотримання вимоги зміни показників щодо підвищення ефективності функціонування торговельних мереж. Після визначення вихідних ознак та їх взаємної залежності, відбувається побудова вихідної матричної моделі. За логікою побудови У.І.Мересте при використанні методу комплексного аналізу слід виходити з того, що у впорядкованому ряду вихідних ознак ріст значення будь-якого з них має викликати адекватний ріст значень ознак, що йому передують [3].

Далі відбувається безпосередня побудова матриці розвитку торговельної мережі. Застосування матричного методу забезпечить формування поля прогресивного розвитку торговельної мережі – системи якісних показників, які характеризують ресурси, витрати і результати діяльності, визначених шляхом співвідношення кількісних показників стовпця і рядка матриці та їх взаємозв'язку.

Елементами матриці є темпи росту відносних показників, отриманих шляхом ділення даних кожного стовпця на дані кожного рядка. У першому рядку кожної граfi наведено значення індексу (темпу зростання) відповідного відносного показника. За індексами відносних показників, що знаходяться під діагоналлю матриці, за формулою середньоарифметичною розраховується значення узагальнюючого (синтетичного) показника ефективності. Оскільки в нашому дослідженні метою є оцінка рівня розвитку торговельної мережі на державному рівні, то до системи показників, мають включатися узагальнюючі показники по підприємствах, які входять до складу торговельної мережі: Показники результатів діяльності торговельної мережі – чистий прибуток, чистий дохід від реалізації продукції, роздрібний та загальний товарооборот торгівельних підприємств; Показники витрат торговельної мережі – витрати обігу, витрати на оплату праці, матеріальні витрати та амортизацію; Показники ресурсів торговельної мережі – інвестиції в основний капітал, сума активів підприємств в складі торговельної мережі, торговельна площа, чисельність працівників, зайнятих в торговельній мережі.

Запропонований методичний підхід до оцінки рівня розвитку торговельних мереж представляє скоріше концептуальний підхід, ніж рішення “під ключ” для практичного застосування. Проте, використовуючи наведені теоретичні розробки та рекомендації, можливо здійснити базову комплексну оцінку щодо оцінки розвитку саме торговельних мереж та отримати значно докладнішу інформацію, ніж це запропоновано у попередніх розробках. Перспективним напрямком вдосконалення представленого підходу до оцінки є визначення взаємозв'язків показників розвитку торгівельних мереж та окремих показників національного господарства України.

Література: 1. Бакунов О.О. Обґрунтування пріоритетів стратегічного розвитку роздрібних торгівельних мереж / О.О.Бакунов, В.А.Распопова // Європейський вектор економічного розвитку: [зб.наук.праць]/голов.ред.Б.І.Холод. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет економіки та права ім.. А. Нобеля, 2010.-№2 (9).-С.19-30 2. Берман Б., Эванс Дж. Розничная торговля: стратегический подход. Восьмое издание. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. 3. Мересте У. Матричная концепция изучения экономической эффективности // Изучение эффективности производства. – Таллинн: ТПИ, 1981. – С. 15-37. 4. Распопова В. А. Державне регулювання роздрібною торгівлею / В. А. Распопова // Торгівля і ринок України : [темат. зб. наук. пр.] / голов. ред. О. О. Шубін. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2002. – Вип. 14, Т.2. – С. 259-264.

*Юхтя О.І.,
студент 4 курсу ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

ЕФЕКТИВНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Прийняття Податкового кодексу значно змінило фіскальне поле України. Було зменшено кількість податків та зборів, вдосконалено механізм їх збирання. Одним з ключових параметрів оцінки податкової системи будь-якої країни з точки зору наповнення державного бюджету є ефективність адміністрування податків та зборів. Тому дослідження проблематики поліпшення ефективності адміністрування є актуальним питанням в контексті подальшого реформування податкової системи України.